

ประโยค ป.ธ. ๘
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑. ชื่อว่า กุมมฏจฺ ภูณฺทํ ๑เปฯ กจฺนติ วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส มีความว่า ภูณฺทํนั้นที่ชื่อว่าตั้งอยู่ในพื้นดิน เพราะเป็นของที่เขาฝังไว้ หรือกลบไว้แล้ว คงอยู่อย่างนั้น ภิกษุรูปใด รู้ได้ด้วยอุบายบางอย่างที่เดียว มีจิตคิดจะลักว่า เราจักขนเอามา แล้วลุกขึ้นเดินไปในเวลากลางคืน ฯ เธอรูปนั้น แม้(เดินไป) ยังไม่ทันถึงที่ตั้งภูณฺทํ ต้องทุกกฏ เพราะกายเคลื่อนไหวใช้คำพูด ทุกอย่าง ฯ ถามว่า ต้องอย่างไร ฯ ตอบว่า ต้องอย่างนี้ คือ จริงอยู่ ภิกษุนั้น เมื่อลุกขึ้น เพื่อต้องการจะขนทรัพย์นั้นมา ขยับเขยื้อนอวัยวะน้อยใหญ่ส่วนใด ๆ ต้องทุกกฏทันที ในเพราะอวัยวะเคลื่อนไหวทุกครั้ง ฯ เธอ จัดแจงฝ้านุ่งผ้าห่ม (ให้เข้าที่) ก็ต้องทุกกฏ ทุกคราวที่ใช้มือ(เคลื่อนไหว) ฯ ขุนทรัพย์ที่ฝังไว้จำนวน มากมาย เธอรูปเดียวไม่อาจจะขนออกไปได้ เธอจึงคิดว่า เราจักหาเพื่อน ช่วย ประสงค์จะไปยังสำนักของเพื่อนพระบางรูป เปิดประตู ต้องทุกกฏทุก อย่างก้าวและทุกคราวที่ใช้มือ ฯ แต่ไม่เป็นอาบัติเพราะปิดประตู หรือเพราะ กิจกรรมอย่างอื่น ซึ่งไม่เกี่ยวหนุนแก่การไป(เพื่อการนั้น) ฯ เธอเดินไป ช่วงจังหวัดที่ภิกษุนั้นจำวัดแล้วเรียกว่า ท่านชื่อนี้ แจ้งความประสงค์นั้น (ให้ทราบ) พุดชวนว่า มาเถิดท่าน ไปกันเถอะ ต้องทุกกฏ ทุก ๆ คำพูด ฯ ภิกษุรูปนั้น ลุกขึ้นตามคำชักชวนของเธอ แม้รูปนั้น ก็เป็นทุกกฏ ฯ เธอ ครั้น ลุกขึ้นแล้ว ประสงค์จะเดินไปยังสำนักของภิกษุผู้เป็นต้นคิดนั้น จัดแจงฝ้านุ่ง ผ้าห่ม (นุ่งสบบงทรงจีวร) ให้เรียบร้อย เปิดประตูแล้วเดินไปใกล้ภิกษุผู้เป็นต้น คิดนั้น ต้องทุกกฏเพราะขยับมือและย่างเท้าทุก ๆ ครั้งไป ฯ เธอรูปนั้น ถามภิกษุผู้เป็นต้นคิดนั้นว่า รูปโน้นและรูปโน้น อยู่ไหน ขอได้เรียกรูปโน้น และรูปโน้นมาด้วยเถิด ดังนี้ ต้องทุกกฏทุก ๆ คำพูด ฯ

๒. เธอ ครั้นเห็นทุกรูปมาพร้อมกันแล้วก็พูดชวนว่า ผมได้พบ
 ชุมทรัพย์ขนาดนี้ ณ สถานที่ชื่อโน้น ไปกันเถิด พวกเราไปเอาทรัพย์นั้นแล้ว
 จักทำบุญ และจักเป็นอยู่อย่างสบายดังนี้ ต้องทุกกฏทุก ๆ คำพูดทีเดียว ๆ
 เธอได้พรรคพวกอย่างนี้แล้วจึงแสวงหาจอบ ก็ถ้ารูปนั้นมีจอบส่วนตัวอยู่ไซ้
 จึงบอกว่า ผมจักหยิบจอบนั้นมา กำลังเดิน ไปถึงดี กำลังหยิบก็ดี กำลังถือมาก็ดี
 ย่อมต้องทุกกฏ เพราะขยับมือและย่างเท้าทุก ๆ คราวไป ๆ ถ้า ไม่มีจอบ ก็ไป
 ขอกะบิษุหรือคฤหัสถ์คนอื่นและเมื่อขอจะพูดเท็จขอว่า ขอจอบให้แก่ข้าพเจ้าเถิด
 ข้าพเจ้าต้องการจอบ มีเรื่องจำเป็นบางอย่างที่จำต้องทำ ข้าพเจ้าทำเรื่องนั้นเสร็จ
 แล้วจักนำมาคืน ดังนี้ ต้องทุกกฏทุก ๆ คำพูด ๆ ถ้ามีเหมืองที่ต้องชำระให้สะอาด
 มีอยู่ เธอพูดแม่คำเท็จว่า งานดินในวัดที่จำต้องทำมีอยู่ คำพูดใด ๆ ที่เป็นคำเท็จ
 เป็นปาจิตติย์ ในเพราะคำพูดนั้น ๆ ๆ

แต่ถ้าจอบไม่มีด้าม ภิกษุพูดว่า จักทำด้าม จึงลับมีดหรือขวาน เธอเดิน
 ไปเพื่อต้องการไม้ด้ามจอบนั้น ครั้นไปแล้วก็ตัดไม้แห้ง ถาก ตอก ต้องทุกกฏ
 เพราะขยับมือและย่างเท้าทุก ๆ ครั้งไป ๆ เธอตัดไม้ที่ยังสด ต้องปาจิตติย์ ๆ
 ต่อแต่นั้นไป ต้องทุกกฏในทุก ๆ ประโยค ๆ แต่ในสังเขปบรรณถกเถาและใน
 มหาปิฎก ท่านกล่าวถึงทุกกฏไว้ แม้แก่เหล่าภิกษุผู้แสวงหาไม้และขวาน
 เพื่อต้องการตัดไม้และเถาวัลย์ซึ่งเกิดในที่นั้น ๆ ในมหาปิฎกท่านกล่าวไว้ว่า
 ก็ถ้าภิกษุเหล่านั้น มีความคิดอย่างนี้ว่า พวกเรา(ออกปาก)ขอไม้ขวานและจอบ
 อยู่ จักถูกสงสัย พวกเราก็นำให้พบแร่เหล็กเสียก่อนแล้วจึงค่อยลงมือ ดังนี้
 ภายหลังเดินไป(พบ)บ่อแร่ ขุดแผ่นดินเพื่อต้องการแร่เหล็ก ๆ เมื่อพวกเขาขุด
 แผ่นดินที่เป็นอภัยปิยะ ต้องปาจิตติย์พร้อมทั้งทุกกฏหลายตัว ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๘
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ภูมมภูจํ ภูณํ ๑เป๑ ๑จจติ ๑ว ๑า๑๑ติ ๑ทุก๑ก๑ฐ๑สา๑ติ ๑ตํ ๑เอวํ ๑นิก๑ข๑นิต๑วา ๑ว ๑ป๑ฏิ๑จ๑ณา๑เท๑ต๑วา ๑ว ๑จ๑ปิต๑ต๑ตา ๑ภู๑มि๑ยํ ๑จि๑ตํ ๑ภ๑ณ๑ํ ๑โย ๑ภิ๑ก๑ข๑ เก๑น๑จि๑เท๑ว ๑อุ๑ปา๑เย๑น ๑ถ๑ต๑วา ๑อา๑หริ๑สุ๑สา๑มิ๑ติ ๑เ๑ย๑ย๑จि๑ตุ๑โต ๑หุ๑ต๑วา ๑ร๑ต๑ติ๑ภา๑เค ๑อุ๑ภู๑จ๑าย ๑จ๑จ๑ติ ๑โ ๑โส ๑ภ๑ณ๑ญ๑ฐ๑า๑นํ ๑อ๑ป๑ป๑ต๑วา๑ปี ๑ส๑พ๑พ๑ก๑าย๑ว๑จิ๑วิ๑กา๑เร๑สุ ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑อา๑ป๑ช๑ช๑ติ ๑ถ๑ถํ ๑โ ๑โส ๑หิ ๑ต๑ส๑ส ๑อา๑หริ๑ณ๑ต๑ถ๑าย ๑อุ๑ภู๑จ๑หน๑โต ๑ยํ ๑ยํ ๑อง๑ค๑ป๑จ๑จ๑ง๑กํ ๑ผ๑น๑ทา๑เป๑ติ ๑ส๑พ๑พ๑ต๑ถ ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ๑เม๑ว ๑นิ๑วา๑ส๑น๑ป๑าร๑ู๑ป๑นํ ๑ส๑ม๑จ๑เป๑ติ ๑ห๑ต๑ถ๑วา๑เร ๑ห๑ต๑ถ๑วา๑เร ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑ม๑ห๑น๑ตํ ๑นิ๑ธ๑า๑นํ ๑น ๑ส๑ก๑กา ๑เอ๑เก๑น ๑นิ๑หริ๑ตุํ ๑ท๑ุ๑ติ๑ยํ ๑ป๑ริ๑เย๑สิ๑สุ๑สา๑มิ๑ติ ๑ก๑ส๑ส๑จि ๑ส๑ห๑ย๑สุ๑ส ๑ส๑น๑ติ๑กํ ๑ค๑น๑ตุ๑กา๑โม ๑ท๑ว๑ารํ ๑วิ๑วริ๑ติ ๑ป๑ท๑วา๑เร ๑ห๑ต๑ถ๑วา๑เร ๑จ ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑ท๑ว๑าร๑ปี๑ท๑หน๑ ๑ป๑น ๑อ๑ถ๑ย๑ส๑มि๑ ๑ว ๑ค๑ม๑น๑สุ๑ส ๑อ๑น๑ุ๑ป๑กา๑เร ๑อ๑นา๑ป๑๑ต๑ติ ๑ต๑ส๑ส ๑นิ๑ป๑น๑โน๑กา๑สํ ๑ค๑น๑ตุ๑วา ๑อิ๑ต๑ถ๑น๑นา๑มา๑ติ ๑ป๑ก๑โก๑ส๑ติ ๑ต๑ม๑ต๑ถํ ๑อา๑โร๑เจ๑ต๑วา ๑เอ๑หิ ๑ค๑จ๑นา๑มา๑ติ ๑ว๑ท๑ติ ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑โ ๑โส ๑ต๑ส๑ส ๑ว๑จ๑เน๑น ๑อุ๑ภู๑จ๑ห๑ติ ๑ต๑ส๑สา๑ปี ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑อุ๑ภู๑จ๑หิ๑ต๑วา ๑ต๑ส๑ส ๑ส๑น๑ติ๑กํ ๑ค๑น๑ตุ๑กา๑โม ๑นิ๑วา๑ส๑น๑ป๑าร๑ู๑ป๑นํ ๑ส๑ม๑จ๑เป๑ติ ๑ท๑ว๑ารํ ๑วิ๑วริ๑ติ๑วา ๑ต๑ส๑ส ๑ส๑มิ๑ปี ๑จ๑จ๑ติ ๑ห๑ต๑ถ๑วา๑เร๑ป๑ท๑วา๑เร๑สุ ๑ส๑พ๑พ๑ต๑ถ ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑โ ๑โส ๑ตํ ๑ป๑ุ๑จ๑ติ ๑อ๑สุ๑โก ๑จ ๑อ๑สุ๑โก ๑จ ๑ก๑ุ๑หิ ๑อ๑สุ๑ก๑ถ๑ย ๑อ๑สุ๑ก๑ถ๑ย ๑ป๑ก๑โก๑สา๑หิ๑ติ ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑

๒. ส๑พ๑เพ ๑ส๑มา๑ค๑เต ๑ทิ๑สุ๑วา ๑ม๑ยา ๑อ๑สุ๑ก๑สุ๑มิ ๑นา๑ม ๑จ๑า๑น ๑เอ๑ว๑รู๑โป ๑นิ๑ธิ ๑อุ๑ป๑ล๑ทุ๑โ ๑ค๑จ๑ฉ๑า๑ม ๑ตํ ๑ค๑เห๑ต๑วา ๑ป๑ุ๑ณ๑า๑นิ ๑จ ๑ก๑ริ๑สุ๑สา๑ม ๑สุ๑ข๑ถ๑ย ๑ชิ๑วิ๑สุ๑สา๑มา๑ติ ๑ว๑ท๑ติ ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ๑เม๑ว ๑เอ๑วํ ๑ล๑ท๑ุ๑ส๑หา๑โย ๑ก๑ุ๑ท๑ท๑าลํ ๑ป๑ริ๑เย๑ส๑ติ ๑ส๑เจ ๑ป๑น๑สุ๑ส ๑อ๑ต๑ถ๑โน ๑ก๑ุ๑ท๑า๑โล ๑อ๑ต๑ถิ ๑ตํ ๑อา๑หริ๑สุ๑สา๑มิ๑ติ ๑ค๑จ๑น๑โต ๑จ ๑ค๑ณ๑หน๑โต ๑จ ๑อา๑หริ๑น๑โต ๑จ ๑ส๑พ๑พ๑ต๑ถ ๑ห๑ต๑ถ๑วา๑เร๑ป๑ท๑วา๑เร ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑อา๑ป๑ช๑ช๑ติ ๑ส๑เจ ๑น๑ต๑ถิ ๑อ๑ถ๑ยํ ๑ภิ๑ก๑ข๑ุ ๑ว ๑ค๑ห๑ภู๑จํ ๑ว ๑ค๑น๑ตุ๑วา ๑ข๑า๑จ๑ติ ๑ข๑า๑จ๑น๑โต ๑จ ๑ก๑ุ๑ท๑ท๑าลํ ๑เม ๑เท๑หิ ๑ก๑ุ๑ท๑า๑เล๑น ๑เม ๑อ๑ตุ๑โ ๑ภิ๑ย๑จิ ๑กา๑ถ๑พ๑พ๑ม๑ต๑ถิ ๑ตํ ๑ก๑ต๑วา ๑ป๑จ๑า๑หริ๑สุ๑สา๑มิ๑ติ ๑มุ๑สา ๑ภ๑ณ๑น๑โต ๑ข๑า๑จ๑ติ ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ว๑า๑จ๑ย ๑ท๑ก๑ก๑ฎ๑ิ ๑ส๑เจ ๑มา๑ติ๑กา

โศเชตพพา อตฺถิ วิหารเ ฐมิกมมํ กาทพฺพิ อตฺถิตฺติ มุสาปี ภณฺติ ยํ
 ยํ วจฺนํ มุสา ตตฺถ ตตฺถ ปาจิตฺติยํ ฯ

สเจ ปน กุทฺทาลสฺส ทณฺโฑ นตฺถิ ทณฺฑํ กริสฺสามิตฺติ วาสี วา
 ฝรสุํ วา นิฆฺมเสติ ตทตฺถาย กจฺจติ กนฺตฺวา สุกฺขกฺกฺจํ จินฺหติ ตจฺจติ
 อาโกฏฺเฐติ สพฺพตฺถ หตฺถวารปทฺวาเรสุ ทุกฺกณฺฑํ อลฺลรฺกฺขํ จินฺหติ ปาจิตฺติยํ ฯ
 ตโต ปรี สพฺพปโยเคสุ ทุกฺกณฺฑํ ฯ สงฺเขปฺภูจกถายํ ปน มหาปจฺจริยญจ
 ตตฺถ ชาตกกฺกฺจลตาเจทนตฺถํ วาสีฝรสุํ ปรีเยสนฺตานมฺปิ ทุกฺกณฺฑํ วุตฺตํ ฯ
 สเจ ปน เนลํ เอรํ โหติ วาสีฝรสุกุทฺทาเถ ยาจฺนฺตา อสงฺกิตา ภวิสฺสาม
 โลหํ สมฺภูจาเปตฺวา กโรมาติ ตโต อากรํ กนฺตฺวา โลหพิชตฺถํ ปจฺวี
 ขนฺนติ ฯ อกฺปฺปิยปจฺวี ขนฺนฺตานํ ทุกฺกณฺเฑหิ สทฺธิ ปาจิตฺติยานีติ มหาปจฺจริยํ
 วุตฺตํ ฯ